

prima instanță: Curtea de apel Chișinău
Judecător: M. Moraru

DECIZIE

7 februarie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecător

Judecătorii:

Tatiana Vieru

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Ion Druță

examinând cererea de recurs declarată de către Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată,

în cauza la cererea depusă de Elena Ciobanu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” cu privire intentarea procesului de insolabilitate,

împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017, prin care s-a aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, s-a încetat procesul de insolabilitate, instituit prin procedura simplificată a falimentului, s-a lichidat debitorul cu radierea acestuia din Registrul de stat a persoanelor juridice și s-a considerat stinse creanțele debitorului,

c o n s t a t ă

La 1 decembrie 2016, Elena Ciobanu a depus în instanța de insolabilitate cerere introductivă cu privire la intentarea procesului de insolabilitate în privința Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, invocând drept temei incapacitatea de plată a debitorului.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 decembrie 2016, s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de către Elena Ciobanu, s-a desemnat în calitate de administrator provizoriu Tanasiev Sergiu. S-au aplicat următoarele măsuri de asigurare, în perioada de până la intentarea procesului de insolvență în scopul prevenirii modificării stării bunurilor: s-a instituit perioada de observație, cu obligarea debitorului ca în această perioadă toate deciziile privind gestionarea patrimoniului să fie luate doar cu acordul prealabil al administratorului provizoriu; s-a aplicat sechestrul pe toate bunurile debitorului, conturile bancare și corespondența comercială; s-a suspendat urmărirea individuală a creditorilor și executarea silite asupra bunurilor debitorului, precum și, s-a aplicat interdicție privind înstrăinarea de către debitor a bunurilor sale.

Totodată, în scopul sistării oricăror acțiuni cu bunurile Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, s-a obligat administratorul provizoriu să prezinte un raport cu privire la executarea măsurilor de asigurare aplicate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, să verifice temeiurile de intentare a procesului de insolvență a debitorului, mărimea și componența masei debitoare, oportunitatea și posibilitatea continuării activității economice a întreprinderii, în perioada derulării procesului de insolvență, s-a obligat administratorul provizoriu să notifice despre aplicarea măsurilor de asigurare toate registrele publice, să notifice în cel mult 10 zile toți creditorii pentru înaintarea creanțelor certe și eligibile și necesitatea prezentării referinței asupra cererii introductive (f.d. 23, vol. I).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2017, s-a admis cererea introductivă depusă de creditorul Elena Ciobanu privind intentarea procedurii de insolvență față de Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, s-a constatat insolvența debitorului și s-a inițiat procedura simplificată a falimentului față de Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, s-a înlăturat administrația debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, Catana Violeta și Catana Vasile de la gestionarea patrimoniului debitorului și s-a obligat să transmită în cel mult 5 zile lucrătoare lichidatorului Tanasiev Sergiu gestiunea patrimoniului, documentele de constituire a societății cu toate procesele-verbale ale adunărilor generale ale asociaților, certificatul înregistrării de stat al întreprinderii, documentele ce confirmă drepturile societății asupra patrimoniului, registrele societății, actele de audit și ale Inspectoratului Fiscal de Stat, documentele interne, ștampila, documentele contabile ale debitorului, lista creditorilor și debitorilor întreprinderii. S-a desemnat în funcția de lichidator al Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, Tanasiev Sergiu, deținătorul autorizației nr.71 din 14 ianuarie 2015, cu stabilirea atribuțiilor acesteia, în conformitate cu art. 63-73 a Legii insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012. S-a obligat lichidatorul Tanasiev Sergiu să

notifice creditorii Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” despre înregistrarea cererilor de validare a creanțelor în vederea întocmirii tabelului definitiv al creanțelor în termen de cel mult 45 zile de la data intrării debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” în procedura simplificată a falimentului; să notifice creditorii garanți cu propunerea de a preciza neîntârziat bunurile asupra cărora dețin un drept de preferință; să verifice, să întocmească și să prezinte instanței de insolvență, nu mai târziu de data de 22 februarie 2017, tabelul definitiv al creanțelor, proiectul bilanțului de lichidare, inclusiv creanțele confirmate și datoriile, precum și un raport amănunțit asupra cauzelor și împrejurărilor care au condus la faliment, cu menținerea persoanelor cărora le-ar fi imputabile și premisele angajării răspunderii acestora în condițiile legii (f.d. 85-89, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 5 iunie 2017, s-a stabilit remunerația administratorului provizoriu al debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, Tanasiev Sergiu pentru perioada provizorie în mărime de 10 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 620, s-a încasat din contul administratorului debitorului Violeta Catană în beneficiul administratorului provizoriu al debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” remunerația pentru perioada provizorie în mărime de 10 000 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 620 lei (f.d. 127-128, vol. I).

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017, s-a admis demersul lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” Tanasiev Sergiu și s-a aprobat raportul final și bilanțul de lichidare prezentat. S-a încetat procesul de insolvență, instituit prin procedura simplificată a falimentului intentat în privința debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”. S-a lichidat debitorul Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, cu radierea acestuia din Registrul de stat a persoanelor juridice. S-a considerat stinse creanțele creditoriale și debitoriale ale debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” (f.d. 189-192, vol. I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017, s-a admis cererea lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, Tanasiev Sergiu și s-a încasat din contul administratorului statutar al debitorului Violeta Catana în beneficiul lichidatorului Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, Tanasiev Sergiu remunerația fixă neachitată aferentă perioadei de activitate 16 ianuarie 2017 – 30 iunie 2017 în sumă de 63 000 lei și a cheltuielilor aferente procedurii avansate de lichidator în sumă de 1752 lei, în total 64 752 lei (f.d. 193-194, vol. I).

La 15 decembrie 2017, Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată a depus recurs împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 9

noiembrie 2017, solicitînd admiterea recursului, casarea hotărârii contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare în aceeași instanță în alt complet de judecată.

Potrivit art. 356 Cod de Procedură Civilă, cererea de declarare a insolvenței se judecă în instanță conform normelor generale din prezentul cod, cu excepțiile și completările stabilite de legislația insolvenței.

În conformitate cu art. 429 alin. (1) Cod de Procedură Civilă, pot fi atacate cu recurs deciziile pronunțate de curțile de apel în calitatea lor de instanțe de apel, cât și hotărârile pronunțate de curțile de apel în procedura de insolvență.

În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, procesul de insolvență se desfășoară în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și cu cele ale prezentei legi.

Conform art. 8 alin. (1) din aceeași lege, hotărârile și încheierile instanței de insolvență pot fi atacate cu recurs în termen de 15 zile calendaristice din data pronunțării și numai în cazurile prevăzute expres de prezenta lege.

Prin prisma acestor prevederi legale, la caz se constată că hotărârea recurată a fost adoptată de instanța de insolvență în lipsa Societății Comerciale „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată, fără a fi expediată în adresa părților copia hotărârii acesteia, fapt ce rezultă din materialele cauzei.

Astfel, ținînd cont de faptul că la materialele cauzei lipsesc careva probe care ar confirma expedierea hotărârii în adresa părților și recepționarea acesteia de către recurent, instanța de recurs consideră că Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată s-a conformat prevederilor legii și a depus recursul împotriva hotărârii Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017, în termen.

Verificînd hotărârea contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată, de a casa hotărârea instanței de insolvență, cu remiterea cauzei spre rejudecare în instanța de insolvență în alt complet de judecată, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin.(1) lit. c) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

După cum rezultă din suportul probatoriu prezent la materialele pricinii prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 6 decembrie 2016, s-a admis spre examinare cererea introductivă depusă de către Elena Ciobanu cu privire la intentarea procesului de insolvență față de Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” și s-a

desemnat în calitate de administrator provizoriu Tanasiev Sergiu.

Prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 16 ianuarie 2017, s-a admis cererea introductivă depusă de creditorul Elena Ciobanu privind intentarea procedurii de insolvabilitate față de Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, s-a constatat insolvabilitatea debitorului și s-a inițiat procedura simplificată a falimentului față de Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”.

La 15 februarie 2017, Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată a depus cerere de validare a creanței în sumă de 65 140 lei (f.d. 92, vol. I).

La 21 februarie 2017, administratorul a provizoriu Tanasiev Sergiu a prezentat instanței tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului, fiind indicați în calitate de creditori: Elena Ciobanu, Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată și Inspectoratul Fiscal de Stat mun. Chișinău, Direcția administrativă Fiscală Buiucani (f.d. 101-102, vol. I).

Prin încheierea protocolară a Curții de Apel Chișinău din 27 februarie 2017, s-a admis tabelul definitiv al creanțelor creditorilor împotriva patrimoniului debitorului (f.d. 103, vol. I).

Conform procesului-verbal al adunării creditorilor Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” din 30 iunie 2017, la care au participat lichidatorul Tanasiev Sergiu, Elena Ciobanu și Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată a fost aprobat raportul prezentat de lichidatorul Tanasiev Sergiu, cu excepția concluziilor formulate privind lipsa temeiurilor de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului (f.d. 130-131, vol. I).

La 7 iulie 2017, lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” a prezentat instanței de insolvabilitate raportul de lichidare a, solicitând prin prisma prevederilor art. 135 alin. (5) din Legea insolvabilității, aprobarea raportului final și bilanțului de lichidare a Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, dispunerea încetării procesului de insolvabilitate și anume, a procesului de faliment simplificat intentat față de Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” cu radierea întreprinderii din Registrul de stat al persoanelor juridice (f.d. 129-176, vol. I).

Drept urmare, prin hotărârea Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017, a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare a Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”, încetată procedura simplificată de faliment cu radierea societății din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție menționează că analiza pe care instanța de judecată o face în legătură cu motivele de fapt și de drept, care i-au format convingerea în sensul unei anumite

soluții trebuie să fie clară și simplă, precisă, conchisă și fermă, să aibă putere de convingere.

Conform art. 432 alin. (3) lit. b) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care pricina a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că hotărârea Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017 a fost emisă cu încălcarea normelor de drept procedural.

În susținerea poziției enunțate, instanța de recurs consideră oportun de a reitera prevederile art. 4 din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, conform căruia participanții la procesul de insolvență sunt: administratorul provizoriu, administratorul insolvenței, lichidatorul, creditorii, adunarea creditorilor, comitetul creditorilor, debitorul sau, după caz, reprezentantul debitorului, alte organe și persoane stabilite în prezenta lege.

În conformitate cu art. 6 alin. (1) - (4) din Legea insolvenței nr. 149 din 29 iunie 2012, citarea participanților la proces se efectuează de către instanța de insolvență din oficiu. În procedurile contencioase reglementate de prezenta lege vor fi citate în calitate de părți numai persoanele ale căror drepturi sau interese sunt supuse spre soluționare instanței de insolvență în condiții de contradictorialitate.

În celelalte cazuri, se aplică dispozițiile din Codul de procedură civilă referitoare la procedura necontencioasă în măsura în care nu contravin unor dispoziții expres prevăzute de prezenta lege. Notificarea și înștiințarea, cu excepția cazului în care sarcina notificării și a înștiințării aparține unor alte organe care aplică procedura, precum și convocările prevăzute de prezenta lege cad în sarcina administratorului provizoriu sau administratorului insolvenței, sau a lichidatorului, după caz. Notificările și înștiințările se fac prin scrisori recomandate, iar în cazurile expres prevăzute de prezenta lege și prin publicare în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Aceleași reglementări sunt stipulate și la art. 105 alin. (1) din Codul de Procedură Civilă, care indică că citația și înștiințarea se trimit prin scrisoare recomandată cu aviz de primire sau prin persoana împuternicită de judecată. Data înmînării citației sau înștiințării se înscrie pe citație sau înștiințare în partea care se înmînează destinatarului, precum și pe cotor, care se restituie instanței.

Materialele dosarului atestă faptul că, la ședința de judecată din 9 noiembrie 2017, a fost prezent doar lichidatorul Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” Tanasiev Sergiu (f.d. 186-187, vol. I).

Potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a Curții de Apel Chișinău din 9

noiembrie 2017, instanța a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa participanților absenți, deoarece au fost legal citați pentru ședința numită, însă din motive necunoscute nu s-au prezentat.

La acest capitol, instanța de recurs menționează că atât recurentul, cât și ceilalți participanți ai procesului de insolvență nu au fost înștiințați legal despre ședința de judecată din 9 noiembrie 2017, la care a fost aprobat raportul final și bilanțul de lichidare al debitorului Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim”.

Or, la materialele cauzei, lipsesc înscrisuri care ar confirma că recurentul, care fiind prezent la adunarea creditorilor din 30 iunie 2017 și votând aprobarea raportului prezentat de lichidatorul Tanasiev Sergiu, cu excepția concluziilor formulate privind lipsa temeiurilor de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului, a fost înștiințat în mod legal despre data, locul și ora examinării cauzei, deși drepturile și interesele acestuia au fost supuse soluționării prin hotărârea pronunțată.

De altfel, la materialele cauzei nu există nici o dovadă care ar demonstra că administratorul insolvenței sau instanța de judecată a întreprins toate măsurile în vederea înștiințării recurentului.

În acest context, Colegiul conchide că Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată, având calitatea de creditor al debitorului, a fost privat de posibilitatea de a-și formula și argumenta poziția în ședința de judecată în raport cu cererea înaintată, fiind în imposibilitate de a-și expune punctul de vedere asupra problemelor de fapt și de drept legate de cauza în curs de examinare.

În circumstanțele enunțate și în contextul normelor de drept citate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată încălcarea de către instanța de insolvență a normelor de drept procedural privind citarea și înștiințarea participanților la procesul de insolvență, ceea ce servește temei de casare a hotărârii și remitere a pricinii spre rejudecare.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, remarcă că judecarea pricinii fără citarea tuturor participanților la proces, ar putea înfrânge principiul echității procedurii civile și îngreună în mod inacceptabil dreptul subiecților la un proces echitabil, contrar standardelor înscrise în art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs notează, că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (*CEDO, hot. Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982*). Or, cum drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana

interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (*CEDO, hot. Airey vs. Irlanda din 09.10.1979*).

Totodată Colegiul remarcă că instanța de insolabilitate, în conformitate cu art. 355-356 Cod de procedură civilă, fiind investită cu judecarea pricinii în speță, pripit a ajuns la concluzia de a înceta procesul falimentului și de a radia Societatea cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” din Registrul de stat al persoanelor juridice.

În contextul dat, instanța de recurs reține că din procesul-verbal al adunării creditorilor din 30 iunie 2016, rezultă că creditorii prezenți la adunare au aprobat raportul prezentat de lichidatorul Tanasiev Sergiu, însă au fost împotriva concluziilor formulate de lichidator privind lipsa temeiurilor de atragere la răspundere subsidiară a organelor de conducere a debitorului.

Astfel, lichidatorul în pofida celor aprobate de adunarea creditorilor, a prezentat instanței de insolabilitate raportul final întru determinarea încetării procesului falimentului și radierea Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” din Registrul de stat al persoanelor juridice.

Prin urmare, limitarea instanței de insolabilitate doar la raportul final prezentat de lichidatorul, nu poate fi calificată decât ca o examinare superficială și incompletă a circumstanțelor pricinii.

Din circumstanțele relatate supra, Colegiul constată că instanța de insolabilitate la judecarea cauzei în fond nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele ce au importanță pentru soluționarea pricinii.

Conform jurisprudenței CEDO, instanțele de judecată sînt obligate de a motiva hotărîrile sale. În special, decizia trebuie să conțină circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei referitor la admiterea sau respingerea acțiunii, alte chestiuni ce au fost soluționate în cadrul judecării pricinii, legea materială și procedurală aplicată în cadrul judecării pricinii.

În cursul examinării litigiului, instanța de insolabilitate urmează a da apreciere și altor circumstanțe ale pricinii, în partea ce ține de fondul cauzei, în măsura în care ele sunt confirmate prin probe și relevante, pertinente soluționării corecte a litigiului.

La rejudecarea pricinii, instanța de insolabilitate urmează să ia în considerare cele menționate supra, să creeze condiții obiective pentru realizare și exercitare drepturilor procedurale și în dependență de probele pertinente administrate, rejudecînd pricina, să emită o hotărîre întemeiată și legală.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție conchide că lacunele indicate mai sus, nu pot fi corectate la judecarea recursului, fapt pentru care recursul declarat de Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată împotriva hotărîrii Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017, urmează a fi admis, cu casarea hotărîrii instanței de insolabilitate

și remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de Societatea Comercială „Bilma-Srev” Societate cu Răspundere Limitată.

Se casează hotărârea Curții de Apel Chișinău din 9 noiembrie 2017, în cauza la cererea depusă de Elena Ciobanu împotriva Societății cu Răspundere Limitată „Viostar - Prim” cu privire intentarea procesului de insolabilitate, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecător

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Iuliana Oprea

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Ion Druță